00613326

នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

លេខ/No: D427/4/2

<u>ព័ត៌មានពិស្តារនៃការដាក់ឯកសារ</u>

សំណុំរឿងលេខ	:	០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស (អបជ ~~៩៩~~, ១០៤ និង ២ ទៀតមិនមានលេខសម្គាល់)
ដាក់ទៅ	:	អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
ថ្ងៃដាក់	:	ថ្ងៃទី០៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០
ភាគីអ្នកដាក់	:	សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម	:	អង់គ្លេស

<u>ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ</u>

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ: សាធារណៈ / Public

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

ការពិនិត្យឯកសារបណ្ដោះអាសន្នឡើងវិញ:

ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:

ហត្ថលេខា:

ឯកសារដើម
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/Date de reception): 06 / 10 / 2010
ម៉ោង (Time/Heure): 14:45
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: Uch Arun

---

សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា
ស្នើសុំដាក់ចម្លើយតបរួមទៅនឹងសារណាបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់
នួន ជា, អៀង សារី, ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ
ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ និងសំណើសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់

<u>អ្នកដាក់ឯកសារ:</u>

សហព្រះរាជអាជ្ញា:
លោកស្រី ជា លាង
លោក Andrew CAYLEY
លោក យ៉េត ចរិយា
លោក William SMITH
លោក សេង ប៊ុនឃាង
លោក Anees AHMED

<u>អ្នកទទួលឯកសារ:</u>

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ:
ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន, ប្រធាន
ចៅក្រម Rowan DOWNING QC
ចៅក្រម ន័យ ធុល
ចៅក្រម Catherine MARCHI-UHEL
ចៅក្រម ហួត វុទ្ធី

មេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី:
លោក គឹម ម៉េងឃី
កញ្ញា មុំ សុវណ្ណារី
លោកស្រី Martine JACQUIN
លោក Philippe CANONNE
លោកស្រី Elizabeth RABESANDRATANA
លោកស្រី Annie DELAHAIE
លោកស្រី Fabienne TRUSSES-NAPROUS

00613327

មេធាវីដើមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍:	លោក នី ចាន់ឌី
លោក អាង ឧត្តម	លោក ឡៅ ជុនធី
លោក Michael G.KARNAVAS	កញ្ញា SILKE Studzinsky
លោក ផាត់ ពៅសៀង	លោក គង់ ពិសី
កញ្ញា Diana ELLIS	លោក ហុង គឹមសួន
លោក ស សូវាន	លោក យ៉ុង ផានិត
លោក Jacques VERGÈS	លោកស្រី ស៊ីន សុវ៉ន
លោក Philippe GRÉCIANO	លោក Mahdev MOHAN
លោក សុន អរុណ	លោកស្រី NGUYEN Lyma
លោក Michiel PESTMAN	លោកស្រី Marie GUIRAUD
លោក Victor KOPPE	លោក Patrick BAUDOUIN
	លោក Olivier BAHOUGNE

00613328

ការយល់ឃើញ

១. នៅក្នុងករណីនេះ ជនជាប់ចោទទាំងបួន(៤)រូប បានជូនដំណឹងពីបំណងប្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ពួកខ្លួនទៅនឹងដីកាដំណោះស្រាយ[1] ។ ក្រោយមកទៀត អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានអនុញ្ញាតឱ្យ អៀង សារី ដាក់សារណាបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់គាត់កុំឱ្យលើសពីចំនួនមួយរយប៉ែតសិប(១៨០)ទំព័រ[2] ។ ខណៈ ពេលដែលធ្វើដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានទទួលស្គាល់ថា "ភាពស្មុគស្មាញ" នៃបញ្ហាយុត្តាធិការ ជាច្រើនដែល អៀង សារី បានកំណត់អត្តសញ្ញាណបាននៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ បង្កើតបានជា "កាលៈទេសៈលើកលែង" ដែលធានាដល់ការបន្ថែមចំនួនទំព័រនេះ[3] ។ អង្គបុរេ ជំនុំជម្រះ បានកត់សម្គាល់ថា សហព្រះរាជអាជ្ញា "នឹងត្រូវបានផ្ដល់នូវកាលានុវត្តភាពដូចគ្នានេះដែរ" បើសិន ជាពួកគាត់ស្វែងរកនូវការសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់ ។ យោងតាម អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ការណ៍នេះ នឹងផ្ដល់នូវ "ឯកសារគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីពិចារណាលើគ្រប់បញ្ហាទាំងអស់ដែល បានលើកឡើងឱ្យបាន ត្រឹមត្រូវ"[4] ។

២. សហព្រះរាជអាជ្ញា បានពិនិត្យលើដីកាដំណោះស្រាយ ហើយបានលើកឡើងពីទឡ្ហីករណ៍នានានៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ។ ការណ៍នេះមិនអាចនឹងធ្វើការកំណត់បាន ថាតើនៅលើទឡ្ហីករណ៍អ្វីខ្លះដែលជនជាប់ចោទដទៃទៀតធ្វើការជំទាស់ទៅនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ដោយហេតុ ថាព័ត៌មាននេះពុំត្រូវបានផ្ដល់ជូននៅក្នុងសេចក្ដីជូនដំណឹងពីការដាក់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នោះទេ ។ ទោះ ជាយ៉ាងដូច្នេះក៏ដោយ ដោយបានយល់ឃើញពីចរិតលក្ខណៈ វិសាលភាព និងទំហំនៃចម្លើយតប ជាសារធាតុ និងតាមនីតិវិធី ទៅនឹងទឡ្ហីករណ៍ នានា ដែល អៀង សារី បានលើក ឡើង និងការ ពិចារណាដែលថា ទឡ្ហីករណ៍របស់ជនជាប់ចោទទាំងបី(៣)នាក់ផ្សេងទៀតអាចនឹងមានការជាប់ ទាក់ទងគ្នានោះ សហព្រះរាជអាជ្ញា សន្និដ្ឋានថា ដើម្បីជាផល ប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ ត្រូវដាក់ ចម្លើយតបរួមមួយទៅនឹងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់មេធាវីការពារក្ដីទាំង អស់ដែល ជំទាស់រួមទៅនឹង ដីកាដំណោះស្រាយ ។

---

[1] នួន ជា (ការជូនដំណឹងពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលបានជូនដំណឹងកាលពីថ្ងៃទី២៣ កញ្ញា ២០១០) ។ ខៀវ សំផន (អបជ-១០៤ ការជូនដំណឹងពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលបានជូនដំណឹងកាលពីថ្ងៃទី២៣ កញ្ញា ២០១០) ។ អៀង ធីរិទ្ធ (ការជូនដំណឹងពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ដែលបានជូនដំណឹងកាលពីថ្ងៃទី២០ កញ្ញា ២០១០) ។ អៀង សារី (អបជ-៧៥ ការជូនដំណឹងពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលបានជូនដំណឹងកាលពីថ្ងៃទី២០ កញ្ញា ២០១០) ។ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង នួន ជា នៅពុំទាន់បានដាក់លេខនៅឡើយទេ ។

[2] សាលដីកាលើសំណើបន្ទាន់បង្ហំរបស់ អៀង សារី ស្នើសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់ដើម្បីប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ពីបញ្ហាយុត្តាធិការ ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ ។ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍លេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស (អបជ-៧៥), អង្គបុរេជំនុំជម្រះ, ថ្ងៃទី១ តុលា ២០១០ ("សាលដីការបស់ អបជ លើសំណើរបស់ អៀង សារី សុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់"), ទំព័រទី ៤ ។

[3] សាលដីការបស់ អបជ លើសំណើរបស់ អៀង សារី សុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់"), ទំព័រទី ១០ ។

[4] សាលដីការបស់ អបជ លើសំណើរបស់ អៀង សារី សុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់"), ទំព័រទី ១១ ។

៣. ការណ៍នេះនឹងធានាពីសុចរិតភាពនៃសំអាង (integrity of argument) និងការប្រើប្រាស់មួយដែលមានការពិចារណាដ៏ហ្មត់ចត់នៃពេលវេលាកំណត់ក្នុងការឆ្លើយតប ជាពិសេស ពិចារណាទៅលើធនធានដែលមានកំណត់ និងដែលមានបន្ទុកធ្ងន់ធ្ងរលើសលប់ខ្លាំងក្នុងការបកប្រែភាសានៅក្នុងការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា ("កសព") និងនៅក្នុងផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ។ ពេលកន្លងមក ជាច្រើនលើកច្រើនសារហើយដែល អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ធ្លាប់បានទទួលយកនូវ ចម្លើយតបរួមនានារបស់ សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ផ្សេងៗដែលជំទាស់ទៅនឹងដីកាទូទៅពីការសម្រេចសួរដេញដោល[5] ។ ចម្លើយតបរួមនេះ គឺជាករណីបែបដូច្នោះមួយទៀត។

៤. ដូចដែល អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានទទួលស្គាល់ហើយថា សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវការចាំបាច់នូវចំនួនទំព័រកំណត់មួយដែលស្មើនឹងចំនួនទំព័រ ដែលជនជាប់ចោទទាំងបួនរូបបានប្រើប្រាស់ក្នុងការដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួន ។ ទោះបីជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនោះមិនទាន់ត្រូវបានដាក់នៅឡើយក្តី សហព្រះរាជអាជ្ញាចាត់ទុកថាសំណើនេះមិនមែន "មុនពេលកំណត់ពេក"[6] នោះដែរដោយសារតែដីកាសម្រេចមួយ ដែលអនុញ្ញាតយល់ព្រមជាមុន ឱ្យខ្លួនបន្ថែមនូវចំនួនទំព័រថែមពីលើចំនួនកំណត់នោះនឹងជួយដល់ខ្លួនក្នុងការត្រៀមរៀបចំ និងចាត់ចែងគ្រប់គ្រងលើការដាក់សារណាឆ្លើយតបរួមរបស់ខ្លួន។ ក្នុងការធ្វើសំណើសុំផ្តល់ការអនុញ្ញាតជាមុនដើម្បីបន្ថែមចំនួនទំព័រលើសពីការកំណត់នេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលស្គាល់ថា៖ ទី១) អង្គបុរេជំនុំជម្រះ មានពេលវេលាខ្លីចំនួនបួនខែ គិតចាប់តាំងពីថ្ងៃចេញដីកាដំណោះស្រាយដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានលើដំណើរការនីតិវិធីនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនេះ, ទី២) សហព្រះរាជអាជ្ញា មានពេលវេលាតែដប់ប្រាំ (១៥)ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះដើម្បីធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនេះ ដែលក្នុងនោះគិតបញ្ចូលទាំងពេលវេលាសម្រាប់ធ្វើការបកប្រែភាសាផង, និងទី៣) លទ្ធភាពនៅក្នុងការបកប្រែរបស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា និងរបស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ គឺមានបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរលើសលប់ខ្លាំងដែលរឿងនេះកន្លងមកអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក៏ធ្លាប់បានទទួលស្គាល់រួចមកហើយដែរ[7] ។

---

[5] *សូមមើលជាឧទាហរណ៍,* សាលដីកាលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនចំនួនទំព័រកំណត់ ក្នុងការដាក់ចម្លើយតបរួមទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ, ខៀវ សំផន, អៀង សារី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយចំនួនទៀត ដែលជំទាស់នឹងដីកាសម្រេចពីសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម, បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ ៣៥, ៣៧, ៣៨, ៣៩), អង្គបុរេ ជំនុំជម្រះ, ថ្ងៃទី៩ កុម្ភៈ ២០១០, ទំព័រទី ៤ ។ ការដាក់ឯកសារផ្សេងៗស្រដៀងគ្នានេះ ដែលត្រូវបានយល់ព្រមទទួលយកមានទាក់ទងនឹង បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពី៖ ទី១) ឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម ("SMD"), ទី២) ភស្តុតាងដែលត្រូវចោទថាបានមកពីការធ្វើទារុណកម្ម, និងទី៣) បណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍ផ្សេងៗលើបញ្ហាស្តីពីការចោទប្រកាន់ថាមានអំពើពុករលួយផ្នែករដ្ឋបាលនៅ អវតក ។

[6] ដីកាសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រថែមពីលើចំនួនកំណត់ដើម្បីដាក់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួន, បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/ អវតក/កសចស (អបជ ២៦), អង្គបុរេជំនុំជម្រះ, ថ្ងៃទី៤ កញ្ញា ២០១០, កថាខណ្ឌ ទី៣ ។

[7] អ៊ីម៉ែលពីអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ផ្ញើជូនមេធាវីការពារក្តីរបស់ ខៀវ សំផន ដែលបានចម្លងជូន សហព្រះរាជអាជ្ញា, ថ្ងៃទី១ តុលា ២០១០ ។

៥. សហព្រះរាជអាជ្ញា មិនមានបំណងធ្វើការគ្រោងទុកអំពីថា តើខ្លួនបំរុងនឹងដាក់នូវសំណួមពរឆ្លើយតបរួមរបស់ខ្លួននៅក្នុងរយៈពេលដប់ប្រាំថ្ងៃដែលមានស្រាប់ដែរ ឬអត់នោះទេ ។ ការប៉ាន់ប្រមាណ នេះនឹងត្រូវបានធ្វើការកំណត់ដោយផ្អែកទៅលើវិសាលភាព និងចំនួនទំព័រនៃសារណាបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនជាប់ចោទទាំងបួនរូប និងទៅលើលទ្ធភាពរបស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការក្នុងការបកប្រែភាសាចម្លើយតបទៅនឹងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានថ្ងៃទៀតនេះ ។ បើសិនជាចាំបាច់នោះ សហព្រះរាជអាជ្ញានឹងធ្វើសំណើសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រ អង្គបុរេជំនុំជម្រះភ្លាមបន្ទាប់ពីបានទទួលនូវសារណានេះ ។ ប៉ុន្តែចំពោះមុខនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញា គ្រាន់តែសូមស្នើឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចេញដីការសម្រេចថា រយៈពេលកំណត់សម្រាប់ការដាក់ចម្លើយតបរួមទៅនឹងសារណាបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍គឺចាប់ផ្ដើមគិតចាប់តាំងពីថ្ងៃដែល សហព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលនូវសារណាបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនជាប់ចោទទាំងអស់ ជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ។

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

៦. អាស្រ័យហេតុនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើដល់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ៖ ទី១) អនុញ្ញាតឲ្យខ្លួនដាក់ចម្លើយតបរួមមួយ ទៅនឹងរាល់សំណួមពរក្នុងការធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយរបស់មេធាវីការពារក្ដីទាំងអស់, ទី២) ផ្ដល់ការអនុញ្ញាតឲ្យបន្ថែមចំនួនទំព័រថែមពីលើចំនួនកំណត់ដែលស្មើនឹងចំនួនទំព័រនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់របស់មេធាវីរួមបញ្ចូលគ្នា[8], និង ទី៣) ចេញដីកាសម្រេចអំពីពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ការដាក់ចម្លើយតបរួម ដែលចាប់ផ្ដើមគិតចាប់តាំងពីពេលដែលសហព្រះរាជអាជ្ញា ទទួលបាននូវសារណាបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍គ្រប់ទាំងបួន ជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ[9] ៕

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី០៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០	**លោកស្រី ជា លាង** សហព្រះរាជអាជ្ញា		
	លោក William SMITH សហព្រះរាជអាជ្ញារង		

[8] ការបន្ថែមចំនួនទំព័រថែមពីលើចំនួនកំណត់អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ តាមមាត្រា ៥.៤ នៃសេចក្ដីណែនាំអនុវត្តស្ដីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អវតក, អវតក០០១/២០០៧ /វិសោធនកម្មលើកទី៤ ។

[9] ការសុំពន្យាពេលបន្ថែមពីលើពេវេលាកំណត់អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ តាមវិធាន៣៩.៤.ក នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ។